

بررسی اشعار کتب فارسی دبستان بر اساس ساحت های شش گانه تربیت

مهران ظهرابی اصل، حانیه قلی زاده آرخلو، علی شیروانی شیری

- ۱- دانشجوی مقطع کارشناسی، رشته ی علوم تربیتی، گرایش آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس شهید ایزدپناه یاسوج
- ۲- دانشجوی مقطع کارشناسی، رشته ی علوم تربیتی، گرایش آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس کوثر یاسوج
- ۳- استادیار، گروه آموزشی علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، ایران

چکیده:

هدف پژوهش حاضر، بررسی و تحلیل میزان توجه به ساحت های شش گانه تربیت در سند تحول بنیادین در اشعار کتب فارسی خوانداری دوره ی ابتدایی است. روش این پژوهش توصیفی و از نوع تحلیل محتوا است. پرسش هایی که در این پژوهش باید به آنها پاسخ داده شود عبارتند از: ۱. در اشعار کتب فارسی خوانداری دوره ی دبستان چه میزان به ساحت های شش گانه تربیت توجه شده است؟ ۲. اشعار کدام کتاب بیشترین میزان توجه و کدام کتاب کمترین میزان توجه را به ساحت های شش گانه تربیت داشته است؟ بدین منظور ابتدا هر یک از ساحت های تربیت مورد تبیین قرار گرفته اند؛ بدین صورت که برای ساحت «اعتقادی، عبادی و اخلاقی» ۹ مؤلفه، برای ساحت «تربیت اجتماعی و سیاسی» ۲۰ مؤلفه، برای ساحت «تربیت زیستی و بدنی» ۵ مؤلفه، برای ساحت زیبایی شناسی و هنری ۹ مؤلفه، برای ساحت تربیت «اقتصادی و حرفه ای» ۵ مؤلفه و برای ساحت «تربیت علمی و فناوری» ۹ مؤلفه استخراج و تدوین گردید. نتایج پژوهش با استفاده از شاخص های آمار توصیفی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته اند. یافته های پژوهش حاکی از آن است که در مجموع «۱۹۲» مرتبه به ساحت های شش گانه تربیت توجه شده است و از میان ساحت های شش گانه، مصادیق بیشتری از مؤلفه های ساحت اعتقادی، عبادی و اخلاقی دیده می شود.

واژگان کلیدی: ساحت های شش گانه تربیت، اشعار فارسی ابتدایی، تحلیل محتوا، سند تحول بنیادین

مقدمه :

مهمترین مسأله ای که هر انسانی با آن مواجه است، مسأله ی تربیت است. اگر تربیت را با مفهوم وسیع آن در نظر بگیریم باید گفت که هدف آفرینش همه موجودات جهان هستی تربیت می باشد. تمام کوشش های پیامبران الهی، دانشمندان و مردان بزرگ تاریخ نیز مصروف همین مسأله شده است (مکارم شیرازی، ۱۳۸۶: ۲۵۳).

تربیت از نظر لغوی، به معنای پروردن، پروراندن، پرورش دادن و ادب و اخلاق به کسی یاد دادن همچنین به معنای پروراندن، پرورش دادن و بارآوردن می باشد. اما در تعریف تربیت گفته می شود که ((تربیت فرایند تدریجی در سوق دادن متربی از نقطه ی موجود به نقطه ی مطلوب است)). تربیت، عملی اجتماعی است که اشخاص را زیر تاثیر و نفوذ محیط، برگزیده و مضبوط (به ویژه مدرسه) قرار می دهد تا شایستگی اجتماعی کسب کنند و به هدف های رشد تکامل فردی برسند. باتوجه به ابعاد مختلف انسان، تربیت در ساحت های گوناگونی قابل تعریف است. در منابع مختلف، ساحت های متفاوت و مشترکی برای تربیت آدمی مطرح شده